

137 / 2
1946

თქტომბრელი

1946

მაისი

N5

ბროლიტარგო ვეღა ჰეგნისა, შეერთდით

საბჭოელო ჟურნალე
შეირქლოფათაოფეს

ოქტობერელი

გამოცემლიხა
„ოქტობერელი“

№ 5

გ ა ბ ს ი
1946

წელიწადი მეოთხეხუთე

საბარტველოს აღკკ მებარალური
კომიტებთხს შოველთხვიური ორბანო
„Октомбери“ ежемесечный детский
журнал ЦК ЛКСМ ГРУЗИИ
(на грузинском языке)

რედაქციის მისამართი:
თბილისი, ლენინის ქ. 16 28
ტელ. 3-61-85

შ ი ნ ა ა რ ს ი

გამარჯვების დღე (წერილი)	1
გ. კაპახიძე — გამოცდები (ლექსი)	2
გ. შატბერაშვილი — პატარა კი არ გეგონათ (ლექსი)	2
გაბაუბული (ლექსი) — ნახ. ვ. ჯაფარიძისა	3
ნ. აღნაიშვილი — ისინი ჩემი მეომრები იქნებიან (მოთხრობა) — ნახატები ლ. გუდიაშვილისა	4
ა. იწელი — საბარალო ფისუნია (ლექსი) ნახ. ცხ. დამისა	6
ქიანჭველები	6
მ. თომაძე — დღესაც, ხვალაც (მოთხრობა) — ნახ. მ. დაუშვილისა	7
მოხერხებული ყმაწვილი (ჩინური ამბავი) — ნახ. ნ. იანჭოშვილისა	8
მზეერავის მახსოვრობა	8
ღ. ჭიჭინაძე — მეგობრები (მოთხრობა) — ნახ. შ. ცხადაძისა	10
ი. სიხარულიძე — მემბატლია (ლექსი) — ნახ. აპ. ავალიანისა	11
შ. ლორთქიფანიძე — ეთერის ყურა (ლექსი)	11
ნ. ნაკაშიძე — იროდიონ ეედოშვილი (წერილი)	12
ამოცანა	13
მიახლოარი და ზუსტოსი (ამბავი) — ნახ. ნ. იანჭოშვილისა	14
ა. ტა — თარშაენგი (წერილი) — ნახ. აპ. ავალიანისა	15
ფისო და ღამურა (ლექსი) — ნახატები დონისა	16
ანდაზები	16
გამოცანები	გარეკან. მე—3
გასართობი	გარეკან. მე—3
რებუსი	გარეკან. მე—3
იმერეთი	ნახ. ნ. იანჭოშვილისა გარეკან. მე—4

უდაზე: „საპნა“ ნახატი შესრულებულია ვ. ზედეცაიას მიერ.

სარედაქციო კოლეგია: გრ. ახაშიძე, ლ. ავალიანი, ეკ. ზურჯანაძე,
ი. გრიშაშვილი, თ. თუმანიშვილი, გ. კაპახიძე, რ. მარჯიანი (პ. მკ. რედაქტორი),
ი. სიხარულიძე, ნ. უნაფქოშვილი.

გამარჯვების დღე

ყველასათვის ძვირფასი და საყრდელია 1945 წლის 9 მაისი. ამ დღეს ხომ მოუთმენლად მოგვადა ჩვენი ქვეყნის ყველა მშრომელი.

ამ დღეზე ოცნებობდა ჩვენი სამშობლო და ერთი წლის წინათ სასიხარულო ცნობამ აღფრთოვანა ჩვენი ხალხი.

— მტერი განადგურებულია! ომი დამთავრდა! ჩვენ გავიმარჯვეთ!

თვალუწვდენელი საბჭოთა ქვეყნის ყველა კუთხეში გაისმა ეს სასიხარულო ცნობა. საბჭოთა ადამიანები ულოცავდნენ ერთმანეთს ბრწყინვალე გამარჯვებას. უჩვეულო ზეიმი იყო დედაქალაქ მოსკოვში, ლენინგრადში, სტალინგრადში, სევასტოპოლში, ოდესაში, თბილისში და ყველგან შთასა და ბაიში.

ზეიმობდა საბჭოთა საქართველო, რომელმაც დიდი წვლილი შეიტანა ვერაგი მტრის განადგურების საქმეში.

და ჩვენი გამარჯვებული ხალხი სიყვარულითა და აღტაცებით წარმოსთქვამდა დიდი გმირის სტალინის სახელს, რომლის გენიალური ხელმძღვანელობით გაიმარჯვა ჩვენმა სამშობლომ, გმირულმა წითელმა არმიამ.

1945 წლის 9 მაისი—ეს ყველაზე სასიხარულო დღეა ჩვენი ხალხის ცხოვრებაში, იგი დიადი სახალხო ღღესასწაულია.

4813

გამოცდები

ვზოს ფართოდ მოჰყენია
დიდი ქადრის ჩერო, —
მერი ზის და წიგნს კითხულობს,
ბეჯითობას ჩემობს.

არ იკარებს ლახდანდარა
გოგონებს და ბიჭებს...
კუგრუმელა ნებიერი
წყბისყოფას იჩენს.

ადრინდულად არ სწვევია
დღეს შარას და შუკებს.

ეყო, დღემდის რაც იცელქა,
წლის ბოლოა უკვე.

გამოცდებმა დააფიქრა,
დაადინჯა მერი.
რაც ასწავლეს, სურს იცოდეს
კარგად ყველაფერი.

აი, მიტომ შეცადინობს.
იცის: სწავლა არგებს.
გადაწყვიტა: დაეწიოს
ბეჯითებს და კარგებს.

მეორეი კაპიტული

შატარა კი არ გეგონიათ...

შატარა კი არ გეგონათ,
შეესრულდები მალე შეიღის,
რად მარიგებს, ნეტავ, დედა,
სამსახურში როცა მიღის?!

რად ჰგონია, რომ ვიცელქებ,
ან ჩაეღეწავ ფანჯრის მინას?
მე ოჯახის ბურჯად ერჩები,
როცა არეინ არის შინა.

თუ ხანდახან მაშის ჩეკმებს,
ან ნომარ ძველ მაზარას

ჩაეცემ და ბრძოლის ველზე
მტრის ურდოებს შიშით ვხარავ,

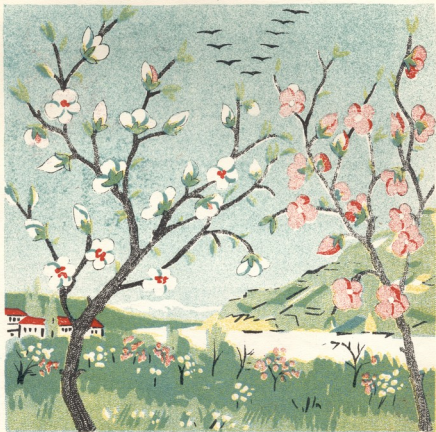
ვანა მტერთან ბრძოლის შემდეგ,
მაიწყდება ვაჟაკს შრომა?..

„დედა-ენას“ ვიღებ, ხელში
ესოდან რომ შინ შემოვალ.

ანბანს ვსწავლობ... ამ წლის შემდეგ
მე ვიქნები უკვე დიდი, —

შატარა კი არ გეგონათ,
შეესრულდები მალე შეიღის!

მეორეი კაპიტული

ნახტი ვახტანგ ჯაფარიძისა

გ ა ზ ა ფ ს უ რ ი

ხელავთ, ჰყვავის ჩვენი ბაღი,
მწვანე მდელი. მწვანე მთები,
გაზაფხული შემოსულა
ათასფერი ყვავილებით.

ბაღში ლამაზ ატმის ხეებს
თითქოს ცეცხლი უკიდიათ,

აყვავებულ ნუშს და ტყეშალს
არე-მარე შეუშკიათ.

ხელავთ, ლამაზ ყვავილებით
თავს იწონებს ტურფა მდელი,
გამარჯვების გაზაფხულით
ხარობს ჩვენი საქართველო

ისინი ჩემი მეომრები იქნებიან

მოთხრობა

სასახლის გალავნის კარები მძიმედ გაიღო. დარაჯებმა თავი დახარეს შეფის ვაჟის დანახვაზე. პატარა ერეკლემ საჩქაროდ გაიარა ალაყაფის კარები.

სასახლის გალავანთან მას ათიოდე თავის ტოლი, თელაველი ბიჭი უცდიდა ხის თოფებითა და შვილდისრებით შეიარაღებული. ერეკლეს დანახვაზე უმალ ორ რიგად განლაგდნენ, ხის თოფები მხრებზე მიიდეს და გასწორდნენ.

— მშვიდობა თქვენდა მოყმენო ჩემნო! — ხმის გაბოხებით შესახვა ერეკლემ ისე, როგორც მამა მისი მეთვე — თეიმურაზი მისვალმებოდა ხოლმე ერს.

— მარადქამს სცოცხლობდეს მეფე ბატონი! — უბასუხეს „მეომრებმა“ ისე ხმაშეწყობილად, რომ ერეკლე მსიამოვნებისაგან სიცილი ველარ შეიკავა.

მზიარული სიცილი ბიჭებსაც გადაედოთ.

გალავნის მოშორებით ჩამომწყრივებულ ღუქნების წინ ხალხი აღტაცებული შესტკეროდა პატარა კახს, რომელიც გლვხ ბიჭებში ჩარეულიყო.

— ცხენებზე! — ბრძანა ერეკლემ. ბიჭები ხის ცხენებზე შესდნენ და მახლობელ ტყისაკენ გააქროლეს „რაშები“. იქ ორ ჯგუფად დაიყვნენ: მოთარეშე ლეკებად და ქართველ მეომრებად.

ტყის მყუდროება ხის ხმლების ჩახაჩუხმა და ბავშვების შეძახილებმა დაარღვიეს.

სასწავლო დარბაზში ერეკლე ალმზრდელი, ონოფრე ბოდბელი გუგულისებული დახვდა. დაბალი ტანის კუმტოვალეებიანი მოხუცი მცხერ წვერს ხმელი თითებით ხშირ-ხშირად ისწორებდა. ერეკლე რომ შევიდა, მისალმებაც არ დააცადა:

— რასა ჰგავს ეს, ბატონიშვილო, მთელ დღეს გლეხის ბიჭებში დარბიხარ მათი ტოლივით. ნუ გავიწყდება, რომ მომავალი მეფე ხარ!..
 — ისინი კი ჩემი მეომრები იქნებიან! მათი დახმარებით გავანადგურებ ჩემი სამშობლოს მტრებს.
 — სიცილით უბასუხა პატარა ერეკლემ.

ენო ალნაპაილი

ნახატები ლალო გულაშვილისა

ცხელოდა... მალე წვიმა წამოვიდა. ალაგ-ალაგ ცა მოწმენდილი იყო და კაცს ეგონებოდა, თითქოს მზე პირს იბანსო. წვიმის წვრილმა წვეთებმა ხუტუქა ხეების ფოთლებზე ხტუნვა დაიწყეს. ბიჭები ჟივილ-ხივილით დარბოდნენ წვიმაში, ცდილობდნენ, მეტად დაესველებინათ თმები, — დაგვიხუტუქდებოა. ამ დროს მსახური მიიჭრა ქაქანიით და ერეკლეს მოახსენა:

— სწავლის დროა, ბატონიშვილო, ონოფრე ბოდბელი გიხმობსო. ერეკლე უსიამოვნოდ შეიშმუშნა, ენანებოდა ამხანაგების მიტოვება, მაგრამ მოვალეობის გრძნობამ დასძლია და გაჰყვა მსახურს.

საბრალო ფისუნია

ნეტავ, ეს რა ამბავია?
მეჩოჩაოდა ქუჩა უცებ;
მედგა ხალხი დაღვრემილი
და საშინელ სურათს უცქერს.

ბოგს შეუკრავს წარბი, შუბლი,
ბოგიც ცოდვით თქაღებს ხუჭავს:
— მათხარ ძია, ამდენ ხალხით
რაღ აესილა ჩვენი ქუჩა?

— იმ შოფერმა, დოყლაპიამ,
ავკაცობა რომ სდევს თანა,
მზუხე ლაღად მოთამაშე
ფისუნია გაიტანა!
ამის შეძღვე მე იმ შოფერს
სულ ვწყველი და სულ ვემდური,
ნეტავ ვინმე გამოჩნდეს, რომ
აუწიოს მაგრაღ ყური!

პანო მნალი

ნახტი შალვა ცხადაძისა

ჭიანჭველები

— დედა, შეხედე, როგორ ანადგურებენ
კი მახლის ტოტებს ჭიანჭველები! — თქვა
კორცებულმა სანდრომ, რომელიც დედას
ერთად ხეხილს ათვალღერებდა.

მართლაც, ნორში მახლის ტოტებმა ჭიანჭ-
ვები ეხვია და იმ ადგილს კვირტება და
თლები დაზიანებული იყო. დედა დააკვირ-
და ფოთლებში მრავალი წვრილი კვერცხი
მჩნია. რამდენიმე ასეთი კვერცხი მის
ლწინ ჭიანჭველებმა შეჭამეს.

— არა, შეილო, — თქვა დედა, — ჭიანჭვე-
ლი ფოთლებს კი არა, პაწაწინა კვერცხებს

სჭამენ, რომლებიც რომელიღაც მანვე კიებს
დაუდევით ტოტებზე. შეხედე, ამ კვერცხები-
დან გამოჩეილი პაწაწინა არსებანი როგორ
ანადგურებენ ფოთლებს?!

სანდრო გულმოდგინედ დააკვირდა. რაღაც
პაწაწინა არსებანი მართლაც, წუწნიდნენ
მწეწე ფოთლის წვეს.

რამდენიმე დღის შედეგად სანდრომ კვლავ
ინახული მახალი, ახლა მახლის ტოტებზე
ჭიანჭველები არ იყვნენ, არც კიების კვერც-
ხები სჩანდა. ჭიანჭველებს გაენადგურებიათ...
ფოთლები და კვირტები კი საგრძნობლად
გამოცოცხლებულიყო.

დღესაც, ხვალაც

მოთხრობა

ადგებოდა თუ არა დილით ლევანი, მოჰყევებოდა ღრიალს:

— დღეს ბაბუა წავიდეს სკოლაში, ყოველ დღე ხომ მე არ უნდა ვიარო!

შეიქნებოდა გაწამაწია. აბა, ლევან, ჩქარა ჩაიცივი. აბა, პირი დაიბანე. აბა წიგნების ჩანთა არ დაგავიწყდეს!

— არ მინდა, არ წაველ. დღეს ჩემი რიგი არ არის. გული გამიწყალდა. ყოველ დღე ხომ მე არ უნდა ვიარო. ეხლა სხვა წავიდეს.

— ბიჭო, ვის გაუგონია სკოლაში რიგრიგობით სიარული! — ეუბნებოდა ბაბუა ასირებულ შვილიშვილს.

ყოველ დღე ასეთი უსიამოვნო ამბების შეყუყურე პატარა ნანულის ეკოდებოდა თავისი დედიკო. გოგონა ხედავდა, რომ ლევანს სკოლაში გამგზავრებით დედა ყოველდღე იტანჯებოდა.

— არ წაველ, არა. რას ვადამეკიდეთ! — გაიძახოდა იგი და თან ცდილობდა, დედა როგორმე თავიდან მოეშორებინა.

პატარა ნანული სწრაფად წამოდგა დოვანიდან, კაბა ძლივ-ძლივობით გადაიცვა, ფეხსაცმელებიც, როგორც იყო, შორავდა ფეხზე. მამის წიგნების განჯინასთან მივიდა. ყველაზე დიდი წიგნი ამოაჩინა, იღლიაში ამოაღო და მხიარულად მიკუნტულდა დედასთან.

— ჩემო დედიკო, — უთბრა სახეგაბრწყინებულმა გოგონამ დედას, — მე წავალ სკოლაში. დღესაც წაველ, ხვალაც წაველ, ყოველ დღე წაველ.

დღემამ გულში ჩაიკრა: ნანული, თვალები დაუკოცნა და აღტაცებით წამოიძახა:

— აი, ვინ იქნება ბეჯჯათი! აი, ვინ გაახარებს დედის გულს!

ლევანმა ამრეზილად შეხედა პატარა დიკოს. ცოტა არ იყოს შერცხვა კიდევ თავისი საქციელის. უხერხულად შეიშმუნა. მაგრამ უხერხულ მდგომარეობიდან რომ გამოსულიყო, უცებ ზეზე წამოხტა, ნანულის წიგნი გამოსტაცა და მოურიდებლად შესძახა:

— ეი, შენ, შეტირავე, ყველაზე დიდი წიგნი რომ აგირჩევია, სკოლაში წიგნი კი არა სწავლობს, თითონ შენ უნდა ისწავლო!

პარპი შიშველი

ნახტი მარკა დაუშვილისა

მოსეარხეზული უმაჯვილი

უნდოდა გავყო, რამდენს იწონდა, მაგრამ საიდან გავგებდნენ? იმოდენს საწირის ამა სად იწოვიდნენ, რამ უყვება სპილო აწონათ. დიდხანს ვუფანებდნენ, უცხვ ერთი პატარა ბიჭი გამოვიდა წინ და სთქვა:

— მე შემიძლია გავყო სპილოს წონა.

ამ გულუბრიველო, ბავშვურ განცხადებაზე უკვლავ გაეცონა. სიფლავს გამოცდილმა და პატივმა უხეტყესმა კი ვერაფერი მოახერხეს და ბავშვი საიდან ვარჯისო — გაფრტყეს შათი. მაგრამ მარც მისცეს წება ბავშუს, ეცადა თავისი სჯობა.

ბავშვმა სპილო მდინარესთან მიიყვანა და დიდ ნავში ჩასამგებინა. სპილო იმობიშნე ნავი, რა თქმა უნდა, სურათი ჩასძირა

წელში. ბიჭმა ნიშანი გააცოთა წაყის იმ ადგილზე, სასამდელო წყალი წველებოდა და სპილო უკარვე ამოაყვინა. ნავი ისევე ზვეთი ამოცურდა და პატივდელ მღვდობარობის დიდებუნდა. მეტი ბავშვმა ხაღბს დიდო ქვეტი შეგაროებინა და სათითაოდ ნავში ჩააყვინა. ნაგმა თანდათანობით იწყო ჩაძირვა, მალე წყალში ბავშვის მიერ დანიშნულ წერტილს მაღწია ეს იმის მამყეყებელი იყო, რომ ქვეტი იმევენაყვს იწონიდნენ, რამდენსაც სპილო. ამის შემდეგ რასაკვირველია, მდილიან ადგილი

იყო ცალკე ქვეტის აწონა, და რაკუა უკვლია ქვეტის წონა შეჯამებს, ხაღბსმა გავყო, რას იყო. წილი ის უყვება სპილო.

მელობობინა სიარტისა
ბავშვმა
სამატესი წილია იმქიშვლია

მ ა შ ვ მ რ ა ვ ი ს მ ა ხ ს ო ვ რ ო ბ ა

ბავშვები იყრა იმეტი ამ ამის მხეცა-ვინ ეს ამის უკვლია ვამეცა, უახე მხეცა-ბედილი უკვლია დავობედილი, მოახე-ბედილი და ამტლი წილი ა-ბის მხეცა-ლი ეს ამის ახალი და უკვლი წილი ა-ბის. ვამეცა-ბედილი მაღწევა მხეცა-ლი ა-ბის ვამეცა-ბედილი სიარტის და უკვლი ა-ბის, ბავშვები, უკვლი ვამეცა-ბედილი, რომელი დავებედილი, ვამეცა-ბედილი იმეცა-ბედილი, მამეცა-ბედილი და მამეცა-ბედილი.

მაილიზე დავებოთ 25—30 პატარა მხეცა-ბედილი, წილის კლბის წყეტი, ვამეცა-ბედილი ტარეის მაღწევა და სე უკვლი წილის დავებედილი ვამეცა-ბედილი. მოახე-ბედილი მამეცა-ბედილი, სიარტის ვამეცა-ბედილი სურათი ერთი წილი. ამ ერთი წილის განმეცა-ბედილი მოახე-ბედილი ვამეცა-ბედილი წილის და დავებოლენ დამეცა-ბედილი იმ ამეცა-ბედილი და რაკუა წილი. მე, დავებედილი სიარტის, მამეცა-ბედილი კლბის წყეტი, იმეცა-ბედილი მამეცა-ბედილი.

მაილიზე დამეცა-ბედილი წილის და დამეცა-ბედილი მამეცა-ბედილი.

— მამეცა-ბედილი 1) ვამეცა-ბედილი ვამეცა-ბედილი, მოახე-ბედილი მოილოდ ერთი წილის ვამეცა-ბედილი წილი. 1-ელ და წილით ახალი მოილოდ ვამეცა-ბედილი (რაკუა 2) ახალით წილი წილით ვამეცა-ბედილი, ვამეცა-ბედილი მამეცა-ბედილი ის ვამეცა-ბედილი წილით დავებედილი მამეცა-ბედილი.

მეგობრები

მოსტარა

შოთა, ბიძინა და გოგი ეზოში მამობდნენ, კრფდნენ სურნელო-
ყვავილებს, დასდევდნენ პეპლებს.
ბინეს, ირბინეს და როგორც იქნა
ელაზე პატარა ბიჭმა, გოგამ ერთი
ელა დაიჭირა, დიდი ფრთები
ნდა, მაგრამ ძალიან სათუთი,
ბინას გული დაწყდა. თვითონ
ამ ვერ დაიჭირა და აბუზღუნდა.
— მომეცი ეგ პეპელი! და ბიძინამ
გის ძკლავში ხელი ჩავლო.

— მე დაფიქილე, შენ რატომ მო-
ყე?

— იმიტომ, რომ მე შენზე დიდი
არ. — უთხრა ბიძინამ. — მომეცი, თო
კ გეყმ.

გოგი არ თმობდა პეპელას. ბიძი-
არ ეშეებოდა და პეპელა გამოს-
ცა. ამ დავაში პეპელას ფრთები
ფემტვრა და გაიქუსლიტა. გოგამ
ორილი მორთო, ბიძინას შეეშინდა
და დედასთან გაიქცა, შოთაც თახ
აედევნა.

— გოგი რატომ აატირე! ამისა-
ეს კი უნდა გცემო! ემუქრებო-
ა ბიძინას შოთა. ბიძინამ დედას-
ან მიირბინა და უთხრა:

— ამიყვანე, ჩქარა ხელში ამიყვა-
ე! აი, შოთა მომდევს და უნდა
ცემოს.

— შოთა კარგი ბიჭია, განა მარ-
ლა გცემს! — სიცილით უთხრა დე-
ამ და ბიძინა ხელში აიყვანა.

შოთა შეჩერდა და გაჯავრებული

ბმღვრებოდა. უცქირა ბიძინას,
უცქირა და კვლავ ემუქრებოდა.
ბიძინას დედამ შოთას უთხრა:?

— შოთა, რატომ უნდა სცემო!
ბიძინას?!

— იმიტომ რომ გოგი აატირა.
გოგი ჩემი ამხანაგია!

— მერე, ბიძინაც ხომ შენი ამხა-
ნაგია.

— ამხანაგია, მაგრამ გოგი არ
უნდა აეტოვებინა.

— ეგრე უთხარი... ამხანაგის ცემა
არ შეიძლება, არ უნდა აატიროთქო.
მაშინ შენ კარგა და ჭკვიანს ბიჭს
დაგიძახებენ.

შოთა დაფიქრდა და რამდენიმე-
ხანს ჩუქად იდგა, პატარა გოგოც
უცვე ალაო ტიროდა. შოთამ კა-
ხნის დუმილის შემდეგ კვლავ დაუ-
ძახა ბიძინას:

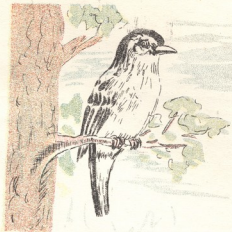
— წამოდი ვითამაშოთ!

— მცემ, — წაიბუტბუტა ბიძინამ.

— არა, არა გცემ. — უთხრა შო-
თამ და მალე მათ ისევ ერთად გაე-
ნავარდეს ეზოში.

ლევანის ფიქვამის
ნახტი შალვა ცხადაძისა

მ ე მ ა ტ ლ ი ა

4183

აქას ვუვლა კი მისვლება,
რად გვიწოდეს მუშატლია;
ბაღ-ბოსტნების გუმაკი ვართ,
მშრომელები გვიბადლიან;
ვურ წაკვივა ვერსად მატლი,
ვანანაკებთ, ვსოცავთ მწერებს,
ხანარკებლო ფრინველებში
დიდი ხნიდან ჩვენ ჩაკუწვრებს;
დაბაღ ტოტსე გვიკვარს ჯდამა,

მტრებს იქედან ვუთვალთვალეობთ,
დღეს იმდენი მწერი ვუღაწეთ,
ხახვარაც ვურ დაუთვალეთ!
და უოკვლდღე ჩვენი გარჯა
გვამხსნევენს და გვასხლისებს,
თიღ ქვეყნებში საძთრობით ვართ,
გასაფსუღსე მოვალთ ისე!

ილია სიპარულიძე
ნახატი აპ. ავალიანისა

ე თ ე რ ი ს ე უ რ შ ა

როცა დილის მყუდროება
ფრინველებმა გაფანტა;
ეთერიკოს ყურშიმ ზვინთან
ხუთი ლეკვი დაბადა.

თითო-თითოდ აიყვანა
და მიმართა ბებობა:
—ეს საწყლები ახლა ვანანენ
და ყველანი ბრმებია?!

მე შხათა ვარ, ამ პატარებს,
ვავეუქარვო დარდები,

და თუ ვეღარ შემომხედეს,
განა გაუუჯავრდები?!

მოეფერა, სათითაოდ
გადაუსვა ხელები;
უთხრა:—სათვალეს მოგიტანთ,
კიდევ მოგიფერებთ.

სადაც წავალ, თან წაგიყვანთ
ჩემს მეგობრებს პატარებს,
ჩაუბუტებთ, და დიდ ეზოს
სულ მიღოდ შემოგატარებთ.

გულკა ლომიძე

იროდიონ ევლოშვილი

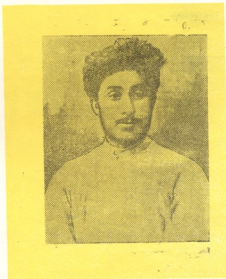
30 წლის წინათ გარდაიცვალა ცნობილი ქართველი მწერალი და საზოგადო მოღვაწე იროდიონ ევლოშვილი (ზოხიტაშვილი).

იროდიონ ევლოშვილი სამშობლოსათვის თავდადებული ადამიანების იმ რიცხვს ეკუთვნის, რომლებიც კალმითა და საქმით იბრძოდნენ საყვარელი სამშობლოს ბედნიერებისა და თვისუფლებიანათვის.

იროდიონ ევლოშვილი შეეუბოვრად იბრძოდა მეფის თვითმპყრობელობის წინააღმდეგ და მრავალი ნაწარმოები აქვს დაწერილი მშრომელი ხალხის მტრების წინააღმდეგ.

იროდიონს ძალზე უყვარდა ბავშვები და მათთვის ბევრი საუკეთესო ლექსი და მოთხრობა დასწერა. ჰვებოდ ვაჟეყუნებთ ორდენოსანი მწერლის წინა ნაქაშობის მოგონებას იროდიონ ევლოშვილის ბავშვობის წლებში შესახებ.

* * *

პატარა იროდიონი ძალიან მხიარული, თმბაუჭუჭა ბიჭიკო იყო. უყვარდა სირბილი, თამაში, სიმღერა, მაგრამ ყველაზე უფრო უყვარდა თავისი დედა ევლა.

ერთხელ პატარა იროდიონი სოფლის ბავშვებთან ერთად წისქვილის ახლოს, მდინარის ნაპირას პუშუპა-ლაობდა, წულა ჩაუვარდა წყალში, წყალმა გაიტაცა და წაიღო.

დარჩა ბიჭიკო უწულოდ. დედა შეწუხდა, იმ სოფელში ხარაზი არ იყო და წულა ვერ უყიდა.

— რატომ სწუხარ ევლო, — უთხრა მას მეზობელმა, — აი კვირას სიღნაღში მიკლივარ, ე ბიჭი გამატანე, ურემზე დავისვამ, წულას ვუყიდი და მოგიყვან.

ევლომ, რასაკვირველია გაატანა მეზობელს თავისი ბიჭუნა.

მეზობელმა უყიდა იროდიონს წითელი შეშით ქოქობილი შავი წულა.

გაეხარდა ბიჭიკოს და ცეკვით დაჰყვებოდა ძია მეზობელს ქუჩებში და თანაც მალ-მალ იყურებოდა ლამაზ წულებზე.

ვისც ზედებოდა გზაში, ყველას მოსწონდა შავთვალა მომღერალი ბიჭუნა და ამბობდა:

— ე, რა კარგი ბიჭია!..
— აი, ძია. ნახე რა წულეები მაქვს, — ეუბნებოდა მათ იროდიონი.

— მართლა, რა ლამაზი წულეები გქონია... შენ გაიზარდე! ვისი შვილი ხარ ბიჭიკო?

— ევლოს შვილი ვარ მე, ევლო არ იცი? ჩემი დედაა.

— შოო, მართლა ევლოს შვილი ხარ? ხედავ, რა კარგი შვილი ჰყო-

ლია ევდოს, — ამბობდა ყველა სიცილით და ეალერსებოდა ხუჭუჭა თავზე.

როდესაც პატარა იროდიონი შინ დაბრუნდა, მოეხვია დედას ყელზე, აჩვენა წულეები და უთხრა!

— დედიკო, ჩემი წულეები ყველას მოსწონდა და ყველას უხაროდა, რომ მე შენი შვილი ვარ. ყველა იცინოდა და შეალერსებოდა. რა მიხარია დედიკო, რომ შენ ჩემი დედა ხარ.

— მეც მიხარია შვილიკო, რომ შენი და შენი და — ძმების დედა ვარ, — უთხრა დედამ.

იროდიონის დედას ათი შვილი ჰყავდა.

იროდიონი ერთბაშად დაღონდა, ცრემლებით ავესო თვალები, მას მოეჩვენა, თითქოს დედას არ უნდოდა, რომ იროდიონი მისი შვილი ყოფილიყო.

— დედიკო, მე მინდა შენ ჩემი დედა იყო მუდამ და ყოველთვის, — უთხრა მან ბოლოს.

დედამ ჩაიკრა გულში თავისი პატარა ბიჭიკო, აკოცა თვალებში და უთხრა:

— ჰო, ჩემო კარგო შვილიკო, მე, რასაკვირველია, მუდამ და ყოველთვის შენი დედა ვარ და ვიქნები, ოღონდ შენ არ დამვიწყო და გახსოვდეს, რომ მე შენი დედა ვარ, ჩემო საყვარელო!

იროდიონი ძალიან გაახარა დედის სიტყვებმა და ასკინკილა გაიქცა ეზოში ბავშვებთან სათამაშოდ.

მხოლოდ მას შემდეგ დედის სიტყვება სამუდამოდ თბილად და მის გულში.

იროდიონი გაიზარდა, სკოლაში მიაბარეს და ხოსიტაშვილს ეძახდნენ. მას ესეც სასიამოვნოდ მიაჩნდა. ხოსიტაშვილი ხომ მისი მამის, ისაკის გვარი იყო, და როდესაც იროდიონმა სწავლა დაამთავრა, ლექსებისა და მოთხრობების წერა დაიწყო, მან თითქოს ნათლად დაინახა თავის გულში დედის ალერსიანი გაღიმებული სახე და ნათლად გაიგონა მისი სიყვარულით სავსე სიტყვები: „ოღონდ შენ არ დავიწყო და გახსოვდეს, რომ მე შენი დედა ვარო,“ და სამუდამო სახსოვრად და სიყვარულის ნიშნად თავის ლექსებს და მოთხრობებს „ეველოშვილი“ მოაწერა.

იროდიონი სწერდა ბევრს. სწერდა იმიტომ რომ ყველასათვის ეთქვა და ყველა დაეჯერებინა: არავინ, არც ღარი, არც პატარა ჩაგრული და ღარიბი არ ყოფილიყო. მას უნდოდა ყველას ბედნიერად და მზიარულად ეცხოვრა და სწერდა დიდებისა და განსაკუთრებით, ბავშვებისათვის სიყვარულით სავსე მშვენიერ მოთხრობებს, ლექსებს, პოემებს და ზღაპრებს.

ამ ოცდაათი წლის წინათ შესწყდა მისი ლამაზი სიცოცხლე. 1916 წლის 15 მაისს გარდაიცვალა და სამუდამოდ დადუმდა მისი ტკბილი ენა.

ინო ნაკაშიძე

ა მ ო ც ა ნ ა

ოთახს ოთხი კუთხე აქვს. ყოველ კუთხეში თითო კატა ზის. თითო კატის პირდაპირ ზის სამ-სამი კატა.

თვითეული კატის კულზე ზის თითო კატა.

სულ რამდენი კატაა ოთახში?

მათხოვარი და მუსიკოსი

ა ბ ბ ა ს ი

ვენაში, ერთ ქუჩაზე, ბრმა მათხოვარს ადგილი ჰქონდა ამორჩეული, სადაც ყოველ საღამოს ვიოლინის უკრავდა. გვერდით მუდამ ძალი ჰყავდა, რომელსაც პირით ქუდი ეჭირა. ვამეღვლეებს ბრმა ებრალებოდათ და ხშირად რამდენიმე გროსს ჩააგდებდნენ ქუდში.

ერთ საღამოს, მიუხედავად იმისა, რომ ბრმა დიდხანს უკრავდა, ქუდში ერთი გროსიც არაფის ჩაუვდია. მათხოვარი დაღონდა და დაკვრა შესწყვიტა.

უკუბ ვიღაც უცნობი მივიდა მასთან და კეთილი ხმით მიმართა:

თქვენ როგორც გატყობთ, დაიღალეთ. მათხოვეთ ვიოლინო და ცოტახანს თქვენს მაგიერ მე დაუუკრავ.

ბრმამ წაიწყოდა ვიოლინო.

უცნობმა მომართა იგი და დაუკრა, ქუჩაში მუსიკის მომხიბვლელი ხმა გაიჟმა. დიდძალი ხალხი შეგროვდა. უცნობი გრძობითა და გატაცებით უკრავდა. მომაჯადოებელი მელოდია ყველა მსმენელს სულსა და გულს სწვდებოდა. კენესოდა ვიოლინო, თითქოს

ბრმა მოხუცის ბედს დასტირისო, აი უკანასკნელად აქეთიწინა კლდე და მუსიკა შესწყვიდა.

ხალხი გამოეკრევა და მათხოვრის ქუდში ფულების ცეცხა დაიწყო, ქუდი ისე დამძიმდა, რომ ძალს ძლივს და ეჭირა იგი.

უცნობმა ვიოლინო გადასცა მათხოვარს და წასვლა დააპირა, მაგრამ მათხოვარი ზეზე წამოდგა და შეეკითხა:

— ნუ გამიწყობებო, ჩემო ბატონო, გთხოვთ, მითხრათ, ვინ ბრძანდებით, რომ მე, საცოდავი მათხოვარი შემიბრალეთ! მსურს სიკვდილამდე ეტარო თქვენდამი მადლობის გრძობა.

— მე ჩვეულებრივი ადამიანი ვარ, რომელიც მუდამ ვალდებულია ქირაში მყოფს დაეხმაროს. — უპასუხა უცნობმა და წაიდა.

— ნეტავ ეთქვა ვინ იყო! — ნალულიანად წარმოსთქვა მოხუცი.

ერთმა მსმენელთაგანმა ვაიკონა მოხუცის ნათქვამი და უპასუხა:

— ეგ რყო ცნობილი ფლორენციელი მუსიკოსი, პაგინინი.

ინგლისურიდან სთარგმნა ბიძინა ფერაქმე ნახატი ნათელა იანჭოშვილისა

ფარმაჯანკი

ბავშვებო! კარგად დააკვირდით ამ ფრინველის სურათს. ბევრ თქვენგანს იგი აღბნობს არ აქვს სახელი. ამ ღამეს ფრინველს ფარმაჯანკს უბრალობს. იგი გვეუფნის ქათმისა და ხოსობის ჯიშის ფრინველთა ჯგუფს. ფარმაჯანკს გრძელი გისერია და ზატარად თავი აქვს, რომელიც მორთულია ღამესი ბუმბულის კონით. ხისკარტი მოღუნულია და რაც მოაჯრობა კუდი აქვს ძლიან გრძელი და ღამესი.

ჩვეულებრივი ფარმაჯანკი მეტრზე მეტი სიმაღლისაა. მისი ბუმბული მრავალხორი ფერისაა—იხუა აჭრულებული რომ თავისა სჭრის. წი-

თელი, ღურვი, მუკანე, ოქროსფერი, უვითელი, შავი, თეთრი და სხვ. აი ის ფერები, რომლითაც მორთულია ფარმაჯანკის ტანი.

მაშალ ფარმაჯანკს ფესვებზე აქვს. დიდალი ფარმაჯანკი უფრო ზატარად მაშალ ფარმაჯანკთან შედარებით.

ფარმაჯანკს გემრიელი სიარკა აქვს და სოცოურთ ქვეყნებში მასზე ნადირობენ. სოჯან კი მაშინაურებზე ჰეჯოთ.

ფარმაჯანკი ცხოვრობს ინდოეთსა და ცეილონზე.

ა. ვ — ი

ნახატი ამ. ავალიანისა

ფიხი და ღამურა

1.

ვინ არ იცნობს ჩემს კარგ ფიხოს,
ყველას უყვარს, ყველა აქნებს:
— ანადგურებს მავნე თავუბებს,
სულ ყირაზე გადაღისო!

2.

ის ღამურებს უთვალთვალეებს, —
ვერ იმაგრებს ტურზე სიცილს, —
ზის და ამზობს გაკვრეფებით:
— ნუთუ თავგმა ფრენა იცის?..

3.

უცხად ფიხომ განიზრახა:
— შევბტები და გავკრაგ კბილსო, —
მაგრამ ზედავთ, ღამურებმა
მოატყუეს ჩვენი ფიხო.

4.

თავი ვეღარ შეიმაგრა,
ძირს დაეშვა ყირამალა,
მურა თავზე დასდგომია
და სიხარულს ვეღარ მაღაგს.

ან დ ა ზ ე ბ ი

1. ადრე ამდგარსა ყმაწვილსა
ღედა უმზადებს სადილსა.
2. ავის შემნახველი, ქურდის ამხა-
ნავია.
3. ავი შვილიღ ღელმამის მაგინე-
ბელია.
4. ბატკანი ერთი ბლაოდა,
ძუძუ ყველას შიოდაო.

გამოცანები

ბასკოები

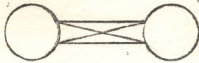
I

თეთრია როგორც მთის ნისლი
ვზოში დადის ყოყინით,
თუ გააჯავრე ბრტყელ ნისკარტს
შემოგიღერებს სისინით.
მას ყინვის არ ეშინია,
მან ფრენაც იცის ქარივით,
როცა მსურს წყალში დასცურავს
პატარა თეთრი ნავეით.

II

არც ფრთები აქვს, არც ფეხები
ბაღში არხევს ლერწმის ლეროს,
მთა გორებზე დაფარუტებს
ყვავილებთან სასიმღეროდ.
და ზეცაში ღრუბლის ფარჩას
თავშალივით აფრიალებს —
და ტყეში რომ შეიჭრება
მწვანე ფოთლებს ამრიალებს.

ფანქრის ერთი მოსმით

დასასუთ ფანქრის ერთი მოსმით
ქს ნახაზი ისე, რომ ორჯერ არ
გაატაროთ ერთი-და იგივე ხაზი.

პასუხები

№ 4-ში მოთავსებულ გამოცანებზე

1. ნახი. 2. დღე. 3. ჭიკა. 4. ზოთლი 5. ნაყინი, 6. კაკალი.

პასუხი № 4-ში მოთავსებულ შარადაზე.

ბუხარი

პასუხი № 4-ში მოთავსებულ რებუსზე
გაზაფხული

ბუზი და კიანკველა

გაფი

ერთხელ ბუზმა ჰკითხა კიანკველას:

- რა არის რომ მუდამ ასე ჩუმაღ დადიხარ და ხმას არ იღებ?
- რა ექნა ძმაო, ხომ ზედავ ვმუშაობ... შენ რაღას აკეთებ?
- ახლა კიანკველამ ჰკითხა ბუზს.

— როგორ თუ რას, ნუ თუ ჩემი ბზული არ გესმის? — უპასუხა ბუზმა.

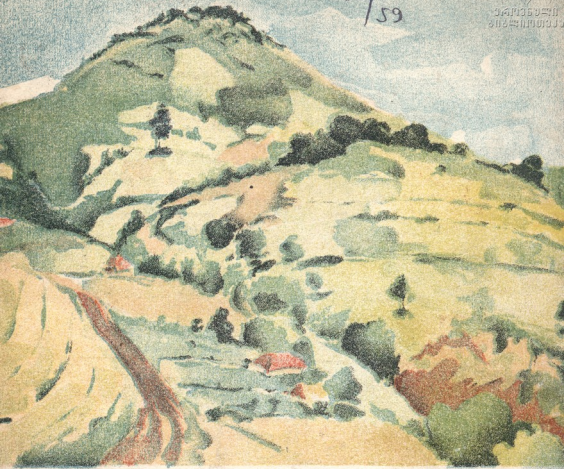
— ბზული კი მესმის, მაგრამ შენს მიერ გაკეთებულს ვერაფერს ვხედავ, — მიუგო კიანკველამ.

ქ. გომიანიშვილი

რ ე ბ უ ს ი

32 / 59

რ მ ე რ გ თ ი

ნაბ. ნათელა ანკონიძისა

გამომცემლობის № 72 სტამბის შედეგ. № 1070 ტირაჟი 7000 ჯგ 09020

ლ. ზ. ზერიაშვილის პოლიგრაფიკული საწარმო „კომუნისტის“, თბილისი, ლენინის ქ. № 28.
ფართადი ილუსტრაციები დაბეჭდილია სსსრ კვების შრეწვე. სამინისტროს დიპლომატურაში.

Handwritten number 240